

Шукаючи собору
Оксана Стефанівна Забужко

Тут могла б бути ваша реклама
«Ти прийшла сюди глянути на собор, так? Ну то й дивися, і скінчили на тому. Так, можливо, отам попереду, де кінчається решітка, зостанеться тільки завернути за ріг, щоб собор постав перед очима – вибілений сонцем, із розчахнутим темним отвором дверей, що таїть у собі прохолоду, може, його видно було б і крізь огорожу, якби не зелень – масна, темна до синяви, вібрує кожним листочком у спекотному мареві...»

Оксана Забужко

Шукаючи собору

Десь тут має бути собор, сказала вона собі, обов'язково має бути собор. В сонячному засліпленні полудня всі кольори довкола наче проявилися у своїй первісній яскравості: парке й лисуче, темне до синяви – зелень; операційно пронизлива білина муру, вздовж якого вона йде; подекуди, де облущилося вапнування, – цегляно-червоні лишаясті плями. Десь же тут має бути собор, десь тутечки, якого він століття – дванадцятого, тринадцятого, одинадцятого – то вже байдуже. А от і огорожа, чавунна решітка старовинного литва, з чавунними квітами й листям, люба, важка решітка – коли дивишся на неї, уявляєш монастирський сад, ковану браму з величезним замком, по залитому сонцем подвір'ю розбрелось кілька черниць, дивно бачити жінок у чорному спекотного літнього дня – гей-гоп, ану годі. Ну чому, чому, що я такого?... Годі, цить, кажу тобі. Ти прийшла сюди глянути на собор, так? Ну то й дивися, і скінчили на тому. Так, можливо, отам попереду, де кінчається решітка, зостанеться тільки завернути за ріг, щоб собор постав перед очима – вибілений сонцем, із розчахнутим темним отвором дверей, що таїть у собі прохолоду, може, його видно було б і крізь огорожу, якби не зелень – масна, темна до синяви, вібрує кожним листочком у спекотному мареві.

Вона спинилася. Важливо знати, що собор е, що він там. Звелівши огорожі трохи посунутися, вона присіла на підмурівок – і одразу відчула його холод.

Вийняла із сумочки цигарки, закурила. З подивом завважила, як тремтять пальці.

Місцинка була глуха, ніхто її не побачить, та якби й пройшов хто – сидить опівдні молода жінка в босоніжках на високих підборах, із облущеним темно-медовим манікюром на худих руках, самотою на задах собору (чи ж існує він насправді?) і курить американські цигарки – коли б хто побачив і здивувався, однаково за кілька годин вона покине це містечко й навряд чи коли ще сюди навідається. Навряд.

Ми могли б приїхати сюди разом. На суботу й неділю. Ми б зупинилися в маленькому готельчику на майдані, нам дали б номер на другому поверсі – вікном у завулок, де стоїть ветхий приземкуватий будинок із розхитаними віконницями, й геранню (а може, то пеларгонії? ти ж знаєш, я завше їх плутаю...) на підвіконнях, і бабусями, що виходять посидіти на лавочці тихого надвечір'я. Ми могли б на все це дивитися з вікна, а тоді б замовили вино в номер, а може, я б одягла рожеву блузку, ту, з летючими рукавами, і ми подалися б оглядати місто, і я б не сиділа зараз на цьому холодному підмурівку; оглядати місто – це значить блукати крутими брукованими вуличками, між високих парканів і чужих палісадників, шукаючи собору, перепитувати перехожих – той собор, у якому правиться? О-он тудю, навпростець – навпростець, навпростець, заблукати між дворів, де висить білизна на шворках, щось казати незнайомим людям, вийти до собору, вибіленого сонцем, із високими темно-зеленими, як стояча вода, банями – й розсміятися, й зачудуватися: не той-бо, цьому років хіба зо двісті, а ми шукатимемо іншого, справжнього, місто ховатиме його від нас за високими парканами, за білизнаною декорацією, за рудими кварталами нових будинків-близнят, і ми, може, вийдемо до нього аж надвечір, проте цей день так і слід було прожити – удвох, щоб знайти...

Гей-гоп, ану годі.

Ат, дай спокій.

Годі, кажу.

...знайти-таки собор, бо інакше його не знайти, він з'явиться нам аж надвечір, той справжній собор – чи то XII, чи XI-го століття, Боже мій, мені його ніколи не одшукати, ніколи, ніколи...

Ану цить. Зараз мені цить.

Дай спокій, прошу тебе. Бачиш, свідомість – це наче кімната, в якій ми мешкаємо постійно, тимчасом як у стіні за важкою портьерою сховано двері, що ведуть до цілої анфілади інших покоїв. Пустити мене, хай я собі трошки погуляю.

Належало, власне, встати, обійти круг огорожі й навч упевнитися, що собор таки там. Якби ми були вдвох, ми б так і вчинили, я б наважилася знати напевне, а в разі коли його б там не виявилось, ми б подалися його шукати. Це й зараз іще не пізно, електричка на Київ іде аж увечері, ще не пізно, якби на цій стежці зненацька як стій вродився високий чоловік у світлому полотняному костюмі, з твердими, як сіре каміння, очима. І він таки з'являється, й нахиляється до неї, щось криком кричить їй у вухо, й трясє її за плечі – гей-гоп, годі, годі, кажу...

Вона заціпеніло сиділа, оглушена сонячним сяйвом, а проте всім тілом відчуваючи холод підмурівка.

Звідки, власне, їй відомо, що тут доконче повинен бути собор?... Це він так питає, бере з її руки цигарку, двічі затягується й топче недокурка об стежку. Вона заворожено дивиться туди, де зовсім плоско біліє вчавлений недокурочок, насилу відводить очі – а, це ти? Гарно, що ти приїхав, тепер ми

зможемо повернутися на майдан, там є невеличка кав'ярня, майже порожня о такій порі, ми сядемо за столика на терасі й замовимо крижаного пива, можна буде навіть увімкнути музичний автомат, я ж знаю, як ти любиш музичні автомати, тільки в таких малих містечках їх і можна слухати, де грають пісеньки десятилітньої давности – наче зупинився час, і я знову дівчатко в куценській спідничці, котре втекло з уроків на перше побачення, я повернулася у своє рідне місто, бо ж рідні міста на те й існують, щоб до них повертатися, хіба ні? Мое рідне місто, щоправда, було трохи інакше, зате в ньому теж був собор, величезний, вибілений сонцем собор, із золотими банями в терпко-синьому небі – як той, що його ми підемо шукати... Але він не слухає її, він нахилився до неї й увесь час, поки вона говорить, щось питає, повторює одну й ту саму фразу, дедалі настирливіше, немов кризь сон долинає до тебе телефонний дзвінок – ага, це він хоче знати, звідки їй відомо про тутешній собор, ой Боженьку, та мені ж нічого й не відомо, якби я щось знала насправді, хіба б сиділа тут, на цьому холодному підмурівку, втиснувшись плечима в чавунну решітку, гей-гоп, ану годі, чуєш чи ні?!

Кінець ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, купив полную легальную версию (<http://www.litres.ru/oksana-zabuzhko/shukauchi-soboru/?lfrom=362673004>) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.